પહેલા ધોરણ માટે

-ગોખાવ્યા વગર શીખવવાનું સાધન.-

મુખગણિત શિક્ષક

ભા. ૨

કિંમત રૂ. ૦-૨-૬



૪ થી આવૃત્તિ

રચનાર--છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

"મુખગણિત શિક્ષક" 'ડિટેશન શિક્ષક' ના કર્તા

શાહપોર-સુરત.

દેશી રાજ્યોમાં ટેક્સ્ટ બુકસ, ઈનામ અને લાયબ્રેરી
માટે મંજુર થએલો અને કેળવણીખાતાના
અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોના
ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો

પહેલા ધોરણનો

મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૨.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવાનુ ઠેકાણું—શાહપોર-સુરત.

આવૃત્તિ ૫ મી. પ્રત ૪૧૦૦

સુરત ચઉટાના પુલપર ટાંકી પાસે આવેલા 'શંકર' પ્રિન્ટીંગ
પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૭૫. સને ૧૯૧૯.

કિંમત રૂ. ૦-૧-૬.

પહેલી ચોપડીનો "ડિકટેશન શિક્ષક" બે આના.

પાંચમી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

આ પાંચમી આવૃત્તિમાં એકત્રીસાથી ચાળીસા સુધીની પલાખી તથા આંક વધારવામાં આવ્યા છે જેથી એ વધારે ફળપ્રદ થઇ પડશે.

પહેલી આવૃત્તિને માટે કેળવણીખાતાના અધિકારી સાહેબોએ ને વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોએ પોતાના અભિપ્રાયો મોકલેલા તેમનો તેમજ જે જે દેશી રાજ્યોએ મંજુર કરેલા છે તેમનો ખરા અંતઃકરણ પૂર્વક આભાર માનવાની તક લઉં છું.

શાહપોર–સુરત.
તા. ૧૯–૨–૧૫

લિ૦ સેવક,
છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
"ડિકટેશન શિક્ષક" વગેરેના કર્તા.

પ્રસ્તાવના.

નવા પહેલા ધોરણના અભ્યાસક્રમમાં "પહેલા વર્ષ માટે મુકરર કરેલા આંક સંબંધી પ્રશ્નો આવે એવું સાદું મુખગણિત શીખવવાનું ઠરાવ્યું છે" તે પ્રમાણે આ બુકમાં બાળવર્ગમાં શીખવાએલું સંખ્યાનું શિક્ષણ, સરવાળા તથા બાદબાકી, અને ૧૦×૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ થાય એવા પ્રશ્નો તથા તે શીખવવાની રીતનું સરળ સ્પષ્ટીકરણ કરેલું છે. પ્રશ્નો વિવિધ શૈલીના આપ્યા છે, તેનો ઉત્સાહથી ઉપયોગ કરશે તો બેશક આ શુષ્ક અને નીરસ થઇ પડેલો વિષય સુરસિક થઇ શકશે.

પહેલા ધોરણમાં શીખવવાના અગિઆરાથી ત્રીસા; પાયા, અડધા, દોઢા, અને અઢીઆના આંક તથા ચલણી નાણાંની વાત પણ આમાં આપવામાં આવી છે, જેથી દેશી હિસાબમાં જે ચાલુ પદ્ધતિએ આંકના કોઠા આપ્યા હોય છે, તેના કરતાં આમાં જુદોજ ક્રમ રાખ્યો છે–જેમ જુના ધોરણના અભ્યાસક્રમમાં ખાતાએ જાહેર કર્યું હતું કે પાયાંની પહેલાં અડધાં શીખવવાં તેજ

પ્રમાણે વિચારી જોતાં સહજ જણાશે કે આમાં આપેલા આંકના કોઠાનો ક્રમ સ્વાભાવિકજ છે, અને તેથીજ વધારે ફળપ્રદ નીવડશે. છતાં એ ક્રમ મુજબ આંકનું શિક્ષણ આપ્યા પછી જુના ક્રમ પ્રમાણે આંકો બોલાવવામાં આવશે, તો હરકત નથી; પણ ઉલટું શિક્ષણ વધારે દૃઢ થશે એમ આશા છે.

અડધું અને પા. એ આખી વસ્તુનો બીજો અને ચોથો ભાગ છે તેનું સ્પષ્ટ જ્ઞાન આપવા સારૂ એ આંકોના કોઠાની સાથેજ પૂર્ણાંક આંકોના પલાખાંવાળા કોઠા આપ્યા છે, ઉપરાંત અડધા ને પાયાનો સંબંધ દર્શાવનાર પલાખાવાળા કોઠા પણ જુદા આપ્યા છે.

આ ઉપરથી છેવટે એટલુંજ કહેવાનું કે શિક્ષણનો આવી રીતે પરસ્પર સંબંધ જોડાવાથી વિષય સારી રીતે સમજાયા ઉપરાંત શિષ્યોની સ્મરણ શક્તિપર બોજો ઓછો પડશે એ સ્પષ્ટ છે. તા. ૧૧-૬-૧૪

શાહપોર સુરત. } લિ૰ સેવક, છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

ખાસ ભલામણ.

એકવાર “ડિકટેશન શિક્ષક” જરૂર જુઓ

“ડિકટેશન શિક્ષક” માં શું જોવું !!!

૧] પાઠવાર અઘરા શબ્દો શબ્દો.

૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો.

૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર.

૬] પરીક્ષાના ડિકટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

બાળપોથીથી પાંચમી સુધીના છુટા મળશે.

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

શાહપોર—સુરત.

સંખ્યા શિક્ષણ.

મનોયત્ન ૧.

૧) એકથી સો સુધી અવળા બોલો. એકથી સો સુધી ગણો.
૨) સોથી એક સુધી (અવળા) ઉતરતા બોલો.
૩) સો સુધીમાંના એકી અંક બોલો.
૪) સો સુધીમાંના બેકી અંક બોલો.
૫) એકમાં બબ્બે ઉમેરતાં ૯૯ સુધી બોલી જાઓ.
૬) બેમાં બબ્બે ઉમેરતાં ૧૦૦ સુધી બોલો.
૭) સો સુધીમાંના એકી અંક (અવળા) ઉતરતા બોલી જાઓ.
૮) સો સુધીમાંના બેકી અંક ઉતરતા (અવળા) બોલો.
૯) એકી અંકમાં દસ ઉમેરો. દસમાં એકી અંક ઉમેરો.
૧૦) બેકી અંકમાં દસ ઉમેરો. દસમાં બેકી અંક ઉમેરો.
૧૧) ૫૧, ૬૭, ૧૯, ૪૫, ૭૨, ૮૩, ૨૮, ૮૪ અને ૭૬ માં ૧૦ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય? (દશકમાં એક વધારવો.) અને ૧૦ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે? (દશકમાંથી એક બાદ કરવો.)
૧૨) ૭૭, ૮૪, ૨૮, ૭૩, ૭૧, ૪૫, અને ૩૯ માંથી ૮ જાય તો કેટલા રહે? અને ૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
૧૩) ૫૬+૬, ૬૭+૭, ૬૯+૯, ૮૭+૭, ૯૫+૫ કેટલા?
૧૪) ૪૪+૪, ૫૨+૨, ૬૬+૬, ૮૮+૮, ૩૦+૭ કેટલા?
૧૫) ૫૩–૩, ૫૭–૬, ૬૯–૮, ૩૦–૩ કેટલા?
૧૬) ૪૪–૯, ૫૨–૭, ૬૬–૮, ૩૦–૫ કેટલા?
૧૭) એક આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યા અને નાનામાં નાની સંખ્યા કહો.

૧૮) એક દશક, ત્રણ દશક, પાંચ દશક, આઠ દશક, અને નવ દશકના એકમ કેટલા ?

૧૯) ૨૯ એ ૨૦થી કેટલા વધારે ? અને ૩૦થી કેટલા ઓછા?

૨૦) ઓગણચાળીસ, ઓગણપચાસ, અગણોતેર, ઓગણસાઠ અને નેવ્યાસી લખો.

૨૧) ૫૪ માં પાંચડો શાને માટે છે? ૪૫માં પાંચડો શાને માટે છે ?

૨૨) આઠ દશક ને નવ એકમ તે કેટલા ? પંચોતેર લખો. પોણોસો લખો.

૨૩) ૮૯, ૯૯, ૪૯, ૩૯, ૫૯, ૬૯, એમાં દશક કેટલા છે તે કહો. પુરા દશક કરવાને ઓછામાં ઓછા કેટલા ઉમેરવા ?

૨૪) ૭૬, ૮૫, ૯૧, ૭૯, ૩૭ એમાં દશક કેટલા ને એકમ કેટલા ? દશકની જગાએ એકમ અને એકમની જગાએ દશક લખીએ તો કેટલા વંચાય ?

૨૫) ૯૧ માં ૮ નાખીએ તો કેટલા થાય ? ૭૫ ને ૮ કેટલા ? ૨૩ ને ૪ કેટલા ?

૨૬) ૮૪ માં ૩, ૭, ૫, અને ૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

૨૭) ૬૬ માંથી ૩, ૫. ૮, ૯ અને ૧૦ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

૨૮) સારી પાસે ચાર પૈસા હતા તે ખરચી નાખ્યા તો શું રહ્યું ? શૂન્ય એટલે શું ?

૨૯) મેં પાંચ બોર લીધાં પણ તેમાંથી એક પણ ખાધું નહિ ત્યારે કેટલા રહ્યા.

૩૦) બે આંકડાની નાનામાંનાની ને મોટામાં મોટી સંખ્યા કહો.

૩૧) ૭ દશક ને ૫ એકમ; ૪ દશક ને ૯ એકમ તે કેટલા ?

૩૨) દસ પૈસાની દસ કોથળી છે તો બધું મળી કેટલા હશે?

૩૩) સોમાં એકડો શાને માટે છે ?

૩૪) ૭૮ માંથી ૯ જાય તો કેટલા રહે ?

૩૫) સાત દશક ને નવ છુટા છે તે કેટલા કહેવાય ?

૩૬) ૭૩, ૮૫, ૯૧, ૩૫ એમાં સાત ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૩૭) ૮૫, ૭૫, ૨૫, ૬૫ એમાંથી ૬ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે અને ૯ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

સૂચના—જેટલીવાર એક લઇએ તેટલા આવે એ પ્રત્યક્ષ વસ્તુઓથી સમજાવવું, અને પછી એકની પલાખી તેમની પાસે ઉપજાવી કઢાવવી. જેમકે એક, એક વખત લઇએ તો એક થાય. બે, એક વખત લઇએ તો બે થાય.

બેની પલાખી બબ્બે ઉમેરાવી, ત્રણની પલાખી ત્રણ ત્રણ ઉમેરાવી છોકરાઓ પાસે ઉપજાવી કઢાવવી. એજ મુજબ ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ની પલાખીઓ ઉપજાવી કઢાવવી.

૧૦ની પલાખી દશકની પરોવેલી હારો (શેરો) થી ઉપજાવી કઢાવવી.

પલાખી સવળી તથા અવળી પણ મોઢે કરાવવી. જેથી ૪+૨, ૧૦+૨, ૧૬+૨, ૧૮+૩, ૨૭-૩, ૯-૯, ૧૮-૯, ૪૫-૯, વગેરે આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી મોઢે સહેલાઇથી કરી શકશે. ૩૬+૯, છત્રીસમાં ૪ વખત નવ છે એમાં ૧ વાર નવ ઉમેરવાથી પાંચ વાર નવ એટલે ૪૫ થાય છે. ૪૨-૭. બેતાળીશમાં ૬ વાર સાત છે તેમાંથી ૧ વાર સાત બાદ કરવાથી ૫ વાર સાત રહેશે એટલે ૩૫ જવાબ.

સૂચના—અગિઆરના કોઠામાં અગિઆર, બારના કોઠામાં બાર એ મુજબ આંકની મદદથી મોઢે શી રીતે ઉમેરી, બાદ કરી, ગુણી તથા ભાગી શકાય તે સમજાવવું. જેમકે ૮૮+૧૧. ૮૮ માં ૧૧ આઠ વખત છે અને ૧ વાર ૧૧ ઉમેરવાથી ૮+૧=૯ વાર ૧૧ એટલે ૯૯ થાય. ૯૮−૧૪. ૯૮ માં ૧૪ સાતવાર છે તેમાંથી ૧ વાર ૧૪ બાદ કરતાં ૭−૧=૬ વાર ૧૪ રહે એટલે ૮૪. ૧૬×૭ સોળ સાતવાર લઇએ તો ૧૧૨ થાય, માટે ૧૧૨ જવાબ, ૧૨૬÷૧૪ એકસો છવ્વીસમાં ૧૪ નવ વાર છે માટે ૯ જવાબ. ૧૨૬÷૯—એકસો છવ્વીસમાં ૯ ચૌદ વાર છે માટે ૧૪ જવાબ.

આંક સવળા તથા અવળા પણ મોઢે કરાવવા.

આ સૂચનાઓ દરેક આંકને લાગુ પાડવી, અને આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકારનો મહાવરો કરાવવો.

---

૧ ×	૧ =	૧	૧૧ ×	૧ =	૧૧	૨૧ ×	૧ =	૨૧	૩૧ ×	૧ =	૩૧
૨	૧	૨	૧૨	૧	૧૨	૨૨	૧	૨૨	૩૨	૧	૩૨
૩	૧	૩	૧૩	૧	૧૩	૨૩	૧	૨૩	૩૩	૧	૩૩
૪	૧	૪	૧૪	૧	૧૪	૨૪	૧	૨૪	૩૪	૧	૩૪
૫	૧	૫	૧૫	૧	૧૫	૨૫	૧	૨૫	૩૫	૧	૩૫
૬	૧	૬	૧૬	૧	૧૬	૨૬	૧	૨૬	૩૬	૧	૩૬
૭	૧	૭	૧૭	૧	૧૭	૨૭	૧	૨૭	૩૭	૧	૩૭
૮	૧	૮	૧૮	૧	૧૮	૨૮	૧	૨૮	૩૮	૧	૩૮
૯	૧	૯	૧૯	૧	૧૯	૨૯	૧	૨૯	૩૯	૧	૩૯
૧૦	૧	૧૦	૨૦	૧	૨૦	૩૦	૧	૩૦	૪૦	૧	૪૦

૧ ×	૨ =	૨	૧૧ ×	૨ =	૨૨	૨૧ ×	૨ =	૪૨	૩૧ ×	૨ =	૬૨
૨	૨	૪	૧૨	૨	૨૪	૨૨	૨	૪૪	૩૨	૨	૬૪
૩	૨	૬	૧૩	૨	૨૬	૨૩	૨	૪૬	૩૩	૨	૬૬
૪	૨	૮	૧૪	૨	૨૮	૨૪	૨	૪૮	૩૪	૨	૬૮
૫	૨	૧૦	૧૫	૨	૩૦	૨૫	૨	૫૦	૩૫	૨	૭૦
૬	૨	૧૨	૧૬	૨	૩૨	૨૬	૨	૫૨	૩૬	૨	૭૨
૭	૨	૧૪	૧૭	૨	૩૪	૨૭	૨	૫૪	૩૭	૨	૭૪
૮	૨	૧૬	૧૮	૨	૩૬	૨૮	૨	૫૬	૩૮	૨	૭૬
૯	૨	૧૮	૧૯	૨	૩૮	૨૯	૨	૫૮	૩૯	૨	૭૮
૧૦	૨	૨૦	૨૦	૨	૪૦	૩૦	૨	૬૦	૪૦	૨	૮૦

દરરોજ ઇશ્વરભક્તિ કરવી.

૧ ×	૩ =	૩	૧૧ ×	૩ =	૩૩	૨૧ ×	૩ =	૬૩	૩૧ ×	૩ =	૯૩
૨	૩	૬	૧૨	૩	૩૬	૨૨	૩	૬૬	૩૩	૩	૯૬
૩	૩	૯	૧૩	૩	૩૯	૨૩	૩	૬૯	૩૩	૩	૯૯
૪	૩	૧૨	૧૪	૩	૪૨	૨૪	૩	૭૨	૩૪	૩	૧૦૨
૫	૩	૧૩	૧૫	૩	૪૫	૨૫	૩	૭૫	૩૫	૩	૧૦૫
૬	૩	૧૮	૧૬	૩	૪૮	૨૬	૩	૭૮	૩૬	૩	૧૦૮
૭	૩	૨૧	૧૭	૩	૫૧	૨૭	૩	૮૧	૩૭	૩	૧૧૧
૮	૩	૨૩	૧૮	૩	૫૪	૨૮	૩	૮૪	૩૮	૩	૧૧૪
૯	૩	૨૭	૧૯	૩	૫૭	૨૯	૩	૮૭	૩૯	૩	૧૧૭
૧૦	૩	૩૦	૨૦	૩	૬૦	૩૦	૩	૯૦	૪૦	૩	૧૨૦

દરરોજ કસરત કરવી.

૧ ×	૪ =	૪	૧૧ ×	૪ =	૪૪	૨૧ ×	૪ =	૮૪	૩૧ ×	૪ =	૧૨૪
૨	૪	૮	૧૨	૪	૪૮	૨૨	૪	૮૮	૩૨	૪	૧૨૮
૩	૪	૧૨	૧૩	૪	૫૨	૨૩	૪	૯૨	૩૩	૪	૧૩૨
૪	૪	૧૬	૧૪	૪	૫૬	૨૪	૪	૯૬	૩૪	૪	૧૩૬
૫	૪	૨૦	૧૫	૪	૬૦	૨૫	૪	૧૦૦	૩૪	૪	૧૪૦
૬	૪	૨૪	૧૬	૪	૬૪	૨૬	૪	૧૦૪	૩૬	૪	૧૪૪
૭	૩	૨૮	૧૭	૪	૬૮	૨૭	૪	૧૦૮	૩૭	૪	૧૪૮
૮	૪	૩૨	૧૮	૪	૭૨	૨૮	૪	૧૧૨	૩૮	૪	૧૫૨
૯	૪	૩૬	૧૯	૪	૭૬	૨૯	૪	૧૧૬	૩૯	૪	૧૫૬
૧૦	૪	૪૦	૨૦	૪	૮૦	૩૦	૪	૧૨૦	૪૦	૪	૧૬૦

૧×	૫=	૫	૧૧×	૫=	૫૫	૨૧×	૫=	૧૦૫	૩૧×	૫=	૧૫૫
૨	૫	૧૦	૧૨	૫	૬૦	૨૨	૫	૧૧૦	૩૨	૫	૧૬૦
૩	૫	૧૫	૧૩	૫	૬૫	૨૩	૫	૧૧૫	૩૩	૫	૧૬૫
૪	૫	૨૦	૧૪	૫	૭૦	૨૪	૫	૧૨૦	૩૪	૫	૧૭૦
૫	૫	૨૫	૧૫	૫	૭૫	૨૫	૫	૧૨૫	૩૫	૫	૧૭૫
૬	૫	૩૦	૧૬	૫	૮૦	૨૬	૫	૧૩૦	૩૬	૫	૧૮૦
૭	૫	૩૫	૧૭	૫	૮૫	૨૭	૫	૧૩૫	૩૭	૫	૧૮૫
૮	૫	૪૦	૧૮	૫	૯૦	૨૮	૫	૧૪૦	૩૮	૫	૧૯૦
૯	૫	૪૫	૧૯	૫	૯૫	૨૯	૫	૧૪૫	૩૯	૫	૧૯૫
૧૦	૫	૫૦	૨૦	૫	૧૦૦	૩૦	૫	૧૫૦	૪૦	૫	૨૦૦

આજ કરવાનું કામ કાલપર રહેવા દેવું નહિ.

૧×	૬=	૬	૧૧×	૬=	૬૬	૨૧×	૬=	૧૨૬	૩૧×	૬=	૧૮૬
૨	૬	૧૨	૧૨	૬	૭૨	૨૨	૬	૧૩૨	૩૨	૬	૧૯૨
૩	૬	૧૮	૧૩	૬	૭૮	૨૩	૬	૧૩૮	૩૩	૬	૧૯૮
૪	૬	૨૪	૧૪	૬	૮૪	૨૪	૬	૧૪૪	૩૪	૬	૨૦૪
૫	૬	૩૦	૧૫	૬	૯૦	૨૫	૬	૧૫૦	૩૫	૬	૨૧૦
૬	૬	૩૬	૧૬	૬	૯૬	૨૬	૬	૧૫૬	૩૬	૬	૨૧૬
૭	૬	૪૨	૧૭	૬	૧૦૨	૨૭	૬	૧૬૨	૩૭	૬	૨૨૨
૮	૬	૪૮	૧૮	૬	૧૦૮	૨૮	૬	૧૬૮	૩૮	૬	૨૨૮
૯	૬	૫૪	૧૯	૬	૧૧૪	૨૯	૬	૧૭૪	૩૯	૬	૨૩૪
૧૦	૬	૬૦	૨૦	૬	૧૨૦	૩૦	૬	૧૮૦	૪૦	૬	૨૪૦

બહુ ઘાંટો પાડી વાંચવું નહિ.

૧×	૭=	૭	૧૧×	૭=	૭૭	૨૧×	૭=	૧૪૭	૩૧×	૭=	૨૧૭
૨	૭	૧૪	૧૨	૭	૮૪	૨૨	૭	૧૫૪	૩૨	૭	૨૨૪
૩	૭	૨૧	૧૩	૭	૯૧	૨૩	૭	૧૬૧	૩૩	૭	૨૩૧
૪	૭	૨૮	૧૪	૭	૯૮	૨૪	૭	૧૬૮	૩૪	૭	૨૩૮
૫	૭	૩૫	૧૫	૭	૧૦૫	૨૫	૭	૧૭૫	૩૫	૭	૨૪૫
૬	૭	૪૨	૧૬	૭	૧૧૨	૨૬	૭	૧૮૨	૩૬	૭	૨૫૨
૭	૭	૪૯	૧૭	૭	૧૧૯	૨૭	૭	૧૮૯	૩૭	૭	૨૫૯
૮	૭	૫૬	૧૮	૭	૧૨૬	૨૮	૭	૧૯૬	૩૮	૭	૨૬૬
૯	૭	૬૩	૧૯	૭	૧૩૩	૨૯	૭	૨૦૩	૩૯	૭	૨૭૩
૧૦	૭	૭૦	૨૦	૭	૧૪૦	૩૦	૭	૨૧૦	૪૦	૭	૨૮૦

૧×	૮=	૮	૧૧×	૮=	૮૮	૨૧×	૮=	૧૬૮	૩૧×	૮=	૨૪૮
૨	૮	૧૬	૧૨	૮	૯૬	૨૨	૮	૧૭૬	૩૨	૮	૨૫૬
૩	૮	૨૪	૧૩	૮	૧૦૪	૨૩	૮	૧૮૪	૩૩	૮	૨૬૪
૪	૮	૩૨	૧૪	૮	૧૧૨	૨૪	૮	૧૯૨	૩૪	૮	૨૭૨
૫	૮	૪૦	૧૫	૮	૧૨૦	૨૫	૮	૨૦૦	૩૫	૮	૨૮૦
૬	૮	૪૮	૧૬	૮	૧૨૮	૨૬	૮	૨૦૮	૩૬	૮	૨૮૮
૭	૮	૫૬	૧૭	૮	૧૩૬	૨૭	૮	૨૧૬	૩૭	૮	૨૯૬
૮	૮	૬૪	૧૮	૮	૧૪૪	૨૮	૮	૨૨૪	૩૮	૮	૩૦૪
૯	૮	૭૨	૧૯	૮	૧૫૨	૨૯	૮	૨૩૨	૩૯	૮	૩૧૨
૧૦	૮	૮૦	૨૦	૮	૧૬૦	૩૦	૮	૨૪૦	૪૦	૮	૩૨૦

પેદાસ કરતાં ખરચ ઓછો કરવો.

૧×	૯=	૯	૧૧×	૯=	૯૯	૨૧×	૯=	૧૮૯	૩૧×	૯=	૨૭૯
૨	૯	૧૮	૧૨	૯	૧૦૮	૨૨	૯	૧૯૮	૩૨	૯	૨૮૮
૩	૯	૨૭	૧૩	૯	૧૧૭	૨૩	૯	૨૦૭	૩૩	૯	૨૯૭
૪	૯	૩૬	૧૪	૯	૧૨૬	૨૪	૯	૨૧૬	૩૪	૯	૩૦૬
૫	૯	૪૫	૧૫	૯	૧૩૫	૨૫	૯	૨૨૫	૩૫	૯	૩૧૫
૬	૯	૫૪	૧૬	૯	૧૪૪	૨૬	૯	૨૩૪	૩૬	૯	૩૨૪
૭	૯	૬૩	૧૭	૯	૧૫૩	૨૭	૯	૨૪૩	૩૭	૯	૩૩૩
૮	૯	૭૨	૧૮	૯	૧૬૨	૨૮	૯	૨૫૨	૩૮	૯	૩૪૨
૯	૯	૮૧	૧૯	૯	૧૭૧	૨૯	૯	૨૬૧	૩૯	૯	૩૫૧
૧૦	૯	૯૦	૨૦	૯	૧૮૦	૩૦	૯	૨૭૦	૪૦	૯	૩૬૦

સંતોષી નર સદા સુખી.

૧×	૧૦=	૧૦	૧૧×	૧૦=	૧૧૦	૨૧×	૧૦=	૨૧૦	૩૧×	૧૦=	૩૧૦
૨	૧૦	૨૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૩૨	૧૦	૩૨૦
૩	૧૦	૩૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૩૩	૧૦	૩૩૦
૪	૧૦	૪૦	૧૪	૧૦	૧૪૦	૨૪	૧૦	૨૪૦	૩૪	૧૦	૩૪૦
૫	૧૦	૫૦	૧૫	૧૦	૧૫૦	૨૫	૧૦	૨૫૦	૩૫	૧૦	૩૫૦
૬	૧૦	૬૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૩૬	૧૦	૩૬૦
૭	૧૦	૭૦	૧૭	૧૦	૧૭૦	૨૭	૧૦	૨૭૦	૩૭	૧૦	૩૭૦
૮	૧૦	૮૦	૧૮	૧૦	૧૮૦	૨૮	૧૦	૨૮૦	૩૮	૧૦	૩૮૦
૯	૧૦	૯૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૯	૧૦	૩૯૦
૧૦	૧૦	૧૦૦	૨૦	૧૦	૨૦૦	૩૦	૧૦	૩૦૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

૧૧ ×	૧ =	૧૧	૧૨ ×	૧ =	૧૨	૧૩ ×	૧ =	૧૩	૧૪ ×	૧ =	૧૪
૧૧	૨	૨૨	૧૨	૨	૨૪	૧૩	૨	૨૬	૧૪	૨	૨૮
૧૧	૩	૩૩	૧૨	૩	૩૬	૧૩	૩	૩૯	૧૪	૩	૪૨
૧૧	૪	૪૪	૧૨	૪	૪૮	૧૩	૪	૫૨	૧૪	૪	૫૬
૧૧	૫	૫૫	૧૨	૫	૬૦	૧૩	૫	૬૫	૧૪	૫	૭૦
૧૧	૬	૬૬	૧૨	૬	૭૨	૧૩	૬	૭૮	૧૪	૬	૮૪
૧૧	૭	૭૭	૧૨	૭	૮૪	૧૩	૭	૯૧	૧૪	૭	૯૮
૧૧	૮	૮૮	૧૨	૮	૯૬	૧૩	૮	૧૦૪	૧૪	૮	૧૧૨
૧૧	૯	૯૯	૧૨	૯	૧૦૮	૧૩	૯	૧૧૭	૧૪	૯	૧૨૬
૧૧	૧૦	૧૧૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૧૪	૧૦	૧૪૦

હમેશાં સાચું બોલવું.

૧૫ ×	૧ =	૧૫	૧૬ ×	૧ =	૧૬	૧૭ ×	૧ =	૧૭
૧૫	૨	૩૦	૧૬	૨	૩૨	૧૭	૨	૩૪
૧૫	૩	૪૫	૧૬	૩	૪૮	૧૭	૩	૫૧
૧૫	૪	૬૦	૧૬	૪	૬૪	૧૭	૪	૬૮
૧૫	૫	૭૫	૧૬	૫	૮૦	૧૭	૫	૮૫
૧૫	૬	૯૦	૧૬	૬	૯૬	૧૭	૬	૧૦૨
૧૫	૭	૧૦૫	૧૬	૭	૧૧૨	૧૭	૭	૧૧૯
૧૫	૮	૧૨૦	૧૬	૮	૧૨૮	૧૭	૮	૧૩૬
૧૫	૯	૧૩૫	૧૬	૯	૧૪૪	૧૭	૯	૧૫૩
૧૫	૧૦	૧૫૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૧૭	૧૦	૧૭૦

નાના પાસેથી પણ અકકલની વાત લેવી.

૧૮ ×	૧ =	૧૮	૧૯ ×	૧ =	૧૯	૨૦ ×	૧ =	૨૦
૧૮	૨	૩૬	૧૯	૨	૩૮	૨૦	૨	૪૦
૧૮	૩	૫૪	૧૯	૩	૫૭	૨૦	૩	૬૦
૧૮	૪	૭૨	૧૯	૪	૭૬	૨૦	૪	૮૦
૧૮	૫	૯૦	૧૯	૫	૯૫	૨૦	૫	૧૦૦
૧૮	૬	૧૦૮	૧૯	૬	૧૧૪	૨૦	૬	૧૨૦
૧૮	૭	૧૨૬	૧૯	૭	૧૩૩	૨૦	૭	૧૪૦
૧૮	૮	૧૪૪	૧૯	૮	૧૫૨	૨૦	૮	૧૬૦
૧૮	૯	૧૬૨	૧૯	૯	૧૭૧	૨૦	૯	૧૮૦
૧૮	૧૦	૧૮૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૦	૧૦	૨૦૦

એકવીસાથી ત્રીસા.

૨૧×	૧=	૨૧	૨૨×	૧=	૨૨	૨૩×	૧=	૨૩	૨૪×	૧=	૨૪
૨૧	૨	૪૨	૨૨	૨	૪૪	૨૩	૨	૪૬	૨૪	૨	૪૮
૨૧	૩	૬૩	૨૨	૩	[illegible]	૨૩	૩	૬૯	૨૪	૩	૭૨
૨૧	૪	૮૪	૨૨	૪	[illegible]	૨૩	૪	૯૨	૨૪	૪	૯૬
૨૧	૫	૧૦૫	૨૨	૫	૧૧૦	૨૩	૫	૧૧૫	૨૪	૫	૧૨૦
૨૧	૬	૧૨૬	૨૨	૬	૧૩૨	૨૩	૬	૧૩૮	૨૪	૬	૧૪૪
૨૧	૭	૧૪૭	૨૨	૭	૧૫૪	૨૩	૭	૧૬૧	૨૪	૭	૧૬૮
૨૧	૮	૧૬૮	૨૨	૮	૧૭૬	૨૩	૮	૧૮૪	૨૪	૮	૧૯૨
૨૧	૯	૧૮૯	૨૨	૯	૧૯૮	૨૩	૯	૨૦૭	૨૪	૯	૨૧૬
૨૧	૧૦	૨૧૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૨૪	૧૦	૨૪૦

માબાપનું કહ્યું માનવું.

૨૫ ×	૧=	૨૫	૨૬ ×	૧=	૨૬	૨૭ ×	૧ =	૨૭
૨૫	૨	૫૦	૨૬	૨	૫૨	૨૭	૨	૫૪
૨૫	૩	૭૫	૨૬	૩	૭૮	૨૭	૩	૮૧
૨૫	૪	૧૦૦	૨૬	૪	૧૦૪	૨૭	૪	૧૦૮
૨૫	૫	૧૨૫	૨૬	૫	૧૩૦	૨૭	૫	૧૩૫
૨૫	૬	૧૫૦	૨૬	૬	૧૫૬	૨૭	૬	૧૬૨
૨૫	૭	૧૭૫	૨૬	૭	૧૮૨	૨૭	૭	૧૮૯
૨૫	૮	૨૦૦	૨૬	૮	૨૦૮	૨૭	૮	૨૧૬
૨૫	૯	૨૨૫	૨૬	૯	૨૩૪	૨૭	૯	૨૪૩
૨૫	૧૦	૨૫૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૨૭	૧૦	૨૭૦

વ્યવહારમાં શરમ રાખવી નહિ.

૨૮ ×	૧=	૨૮	૨૯ ×	૧=	૨૯	૩૦ ×	૧ =	૩૦
૨૮	૨	૫૬	૨૯	૨	૫૮	૩૦	૨	૬૦
૨૮	૩	૮૪	૨૯	૩	૮૭	૩૦	૩	૯૦
૨૮	૪	૧૧૨	૨૯	૪	૧૧૬	૩૦	૪	૧૨૦
૨૮	૫	૧૪૦	૨૯	૫	૧૪૫	૩૦	૫	૧૫૦
૨૮	૬	૧૬૮	૨૯	૬	૧૭૪	૩૦	૬	૧૮૦
૨૮	૭	૧૯૬	૨૯	૭	૨૦૩	૩૦	૭	૨૧૦
૨૮	૮	૨૨૪	૨૯	૮	૨૩૨	૩૦	૮	૨૪૦
૨૮	૯	૨૫૨	૨૯	૯	૨૬૧	૩૦	૯	૨૭૦
૨૮	૧૦	૨૮૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૦	૧૦	૩૦૦

૩૧× ૧= ૩૧	૩૨× ૧= ૩૨	૩૩× ૧= ૩૩	૩૪× ૧= ૩૪
૩૧ ૨ ૬૨	૩૨ ૨ ૬૪	૩૩ ૨ ૬૬	૩૪ ૨ ૬૮
૩૧ ૩ ૯૩	૩૨ ૩ ૯૬	૩૩ ૩ ૯૯	૩૪ ૩ ૧૦૨
૩૧ ૪ ૧૨૪	૩૨ ૪ ૧૨૮	૩૩ ૪ ૧૩૨	૩૪ ૪ ૧૩૬
૩૧ ૫ ૧૫૫	૩૨ ૫ ૧૬૦	૩૩ ૫ ૧૬૫	૩૪ ૫ ૧૭૦
૩૧ ૬ ૧૮૬	૩૩ ૬ ૧૯૨	૩૩ ૬ ૧૯૮	૩૪ ૬ ૨૦૪
૩૧ ૭ ૨૧૭	૩૨ ૭ ૨૨૪	૩૩ ૭ ૨૩૧	૩૪ ૭ ૨૩૮
૩૧ ૮ ૨૪૮	૩૨ ૮ ૨૫૬	૩૩ ૮ ૨૬૪	૩૪ ૮ ૨૭૨
૩૧ ૯ ૨૭૯	૩૨ ૯ ૨૮૮	૩૩ ૯ ૨૯૭	૩૪ ૯ ૩૦૬
૩૧ ૧૦ ૩૧૦	૩૨ ૧૦ ૩૨૦	૩૩ ૧૦ ૩૩૦	૩૪ ૧૦ ૩૪૦

વખત અને પૈસો નકામો ગુમાવવો નહિ.

૩૫ × ૧= ૩૫	૩૬ × ૧= ૩૬	૩૭ × ૧ = ૩૭
૩૫ ૨ ૭૦	૩૬ ૨ ૭૨	૩૭ ૨ ૭૪
૩૫ ૩ ૧૦૫	૩૬ ૩ ૧૦૮	૩૭ ૩ ૧૧૧
૩૫ ૪ ૧૪૦	૩૬ ૪ ૧૪૪	૩૭ ૪ ૧૪૮
૩૫ ૫ ૧૭૫	૩૬ ૫ ૧૮૦	૩૭ ૫ ૧૮૫
૩૫ ૬ ૨૧૦	૩૬ ૬ ૨૧૬	૩૭ ૬ ૨૨૨
૩૫ ૭ ૨૪૫	૩૬ ૭ ૨૫૨	૩૭ ૭ ૨૫૯
૩૫ ૮ ૨૮૦	૩૬ ૮ ૨૮૮	૩૭ ૮ ૨૯૬
૩૫ ૯ ૩૧૫	૩૬ ૯ ૩૨૪	૩૭ ૯ ૩૩૩
૩૫ ૧૦ ૩૫૦	૩૬ ૧૦ ૩૬૦	૩૭ ૧૦ ૩૭૦

પ્રમાણિકપણે ચાલો.

૩૮ × ૧= ૩૮	૩૯ × ૧= ૩૯	૪૦ × ૧ = ૪૦
૩૮ ૨ ૭૬	૩૯ ૨ ૭૮	૪૦ ૨ ૮૦
૩૮ ૩ ૧૧૪	૩૯ ૩ ૧૧૭	૪૦ ૩ ૧૨૦
૩૮ ૪ ૧૫૨	૩૯ ૪ ૧૫૬	૪૦ ૪ ૧૬૦
૩૮ ૫ ૧૯૦	૩૯ ૫ ૧૯૫	૪૦ ૫ ૨૦૦
૩૮ ૬ ૨૨૮	૩૯ ૬ ૨૩૪	૪૦ ૬ ૨૪૦
૩૮ ૭ ૨૬૬	૩૯ ૭ ૨૭૩	૪૦ ૭ ૨૮૦
૩૮ ૮ ૩૦૪	૩૯ ૮ ૩૧૨	૪૦ ૮ ૩૨૦
૩૮ ૯ ૩૪૨	૩૯ ૯ ૩૫૧	૪૦ ૯ ૩૬૦
૩૮ ૧૦ ૩૮૦	૩૯ ૧૦ ૩૯૦	૪૦ ૧૦ ૪૦૦

અડધો, પા અને પોણાની સમજ.

શિક્ષકે હાથમાં એક જમરૂખ લઇ પૂછવું આ શું છે? જ. જમરૂખ. કેટલાં છે? જ. એક. આ એક જમરૂખના હું સરખા ભાગ કરૂં છું. આ કેટલા થયા? જ. બે. એક કકડો હાથમાં લઈ પૂછવું આ કેટલું જમરૂખ કહેવાય? જ. અડધું. આ બે અડધાં ભેગાં કરીએ તો કેટલા થાય? જ. ૧. એકનાં અડધાં કરીએ તો કેટલાં થાય? જ. બે.

જુઓ, આ બે અડધાના પાછા બબ્બે સરખા ભાગ કરૂં છું. આ કેટલા ભાગ થયા? જ. ચાર. ત્યારે આ એક કકડો એ આખા જમરૂખનો કેટલામો ભાગ? જ. ચોથો. એ ચોથા ભાગનું નામ તમને આવડે છે? જ. નહિ. એ ચોથા ભાગનું નામ પા છે. શું છે? જ. પા. ત્યારે એક જમરૂખના કેટલા પા થાય? જ. ચાર. એક અડધાના કેટલા પા થાય? જ. બે. આ બે પા એકઠા કરૂં તો કેટલું જમરૂખ થાય? જ. અડધું. આ ત્રણ પા ભેગા કરૂં તો? જ. નહિ કે. એને પોણું (એકમાં પા ઉણું એટલે ઓછું) કહે છે. કેટલા પા ભેગા કરીએ તો પોણું થાય? જ. ત્રણ. પોણું એક કરતાં કેટલું ઓછું? જ. પા. આ પા પણ એમાં મેળવું તો કેટલું થાય? જ. એક આખું. ત્યારે કેટલા પા મળીને એક થાય? જ. ચાર પા. કેટલાં અડધાં મળીને એક થાય? જ. બે.

અડધું એ એકનો કેટલામો ભાગ? જ. બીજો. પા એ કેટલામો ભાગ? જ. ચોથો. પા એ અડધાનો કેટલામો ભાગ? જ. બીજો. પા એ પોણાનો કેટલામો ભાગ? જ. ત્રીજો.

એકના બીજા ભાગનું નામ શું ? જ. અડધો. એકના ચોથા ભાગનું નામ શું ? જ. પા. ત્રણ પા મળીને કેટલા થાય ? જ. પોણો. ચાર પા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું ? જ. એક આખું. બે અડધા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું ? જ. એક આખું. એક ને ઉપર પા લઇએ તો સવા (૧।) (સ+પા=પા સહિત) થાય. એક અને બે પા (અડધો) લઈએ તો દોઢ (૧॥) થાય. એક ને ત્રણ પા (પોણો) લઇએ તો પોણા બે (૧॥।) (બેમાં પા ઓછો) થાય. એક ને ચાર પા (એક આખો અથવા બે અડધા) લઈએ તો બે થાય. એજ મુજબ બે ને પા સવા બે (૨।), બે ને અડધો, અઢી (૨॥); બે ને પોણો, પોણા ત્રણ (૨॥।) થાય.

। ને માટે એક પાણુ, અડધાને માટે બે પાણુ અને પોણાને માટે ત્રણ પાણુ લખાય છે.

સોની અંદરની સંખ્યા ઉપર એક પાણુ હોય તો પહેલાં સવા બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી. તેમજ બે પાણુ હોય તો પહેલાં સાડા કે સાડી બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી, પણ જો ત્રણ પાણુ હોય તો પહેલાં પોણા કે પોણી બોલી જે સંખ્યા લખેલી હોય તેની આગળની સંખ્યા બોલવી. લખવામાં જે સંખ્યા બોલાય તેની પહેલાંની સંખ્યા લખી પછી ત્રણ પાણુ લખવી.

૧૦૦ ઉપરની સંખ્યામાં એક પાણુ હોય તો સો પહેલાં બોલવા, પછી સોની અંદરની સંખ્યા માટે બોલીએ છીએ તેમ બોલવું. જેમકે ૨૧૫। બસો સવા પંદર. ૧૦૨॥ એક સો અઢી. ૩૧૫॥। ત્રણસો પોણા સોળ.

૧૬] એકડેએકથી ૫૦ સુધીની ૨ ની પલાખી અને સો સુધીમાંની બેકીની પલાખીના અડધા.

૧×	૨ =	૨	૨×	૦ાા=	૧	૧૧×	૨=	૨૨	૨૨×	૦ાા=	૧૧
૨	૨	૪	૪	૦ાા	૨	૧૨	૨	૨૪	૨૪	૦ાા	૧૨
૩	૨	૬	૬	૦ાા	૩	૧૩	૨	૨૬	૨૬	૦ાા	૧૩
૪	૨	૮	૮	૦ાા	૪	૧૪	૨	૨૮	૨૮	૦ાા	૧૪
૫	૨	૧૦	૧૦	૦ાા	૫	૧૫	૨	૩૦	૩૦	૦ાા	૧૫
૬	૨	૧૨	૧૨	૦ાા	૬	૧૬	૨	૩૨	૩૨	૦ાા	૧૬
૭	૨	૧૪	૧૪	૦ાા	૭	૧૭	૨	૩૪	૩૪	૦ાા	૧૭
૮	૨	૧૬	૧૬	૦ાા	૮	૧૮	૨	૩૬	૩૬	૦ાા	૧૮
૯	૨	૧૮	૧૮	૦ાા	૯	૧૯	૨	૩૮	૩૮	૦ાા	૧૯
૧૦	૨	૨૦	૨૦	૦ાા	૧૦	૨૦	૨	૪૦	૪૦	૦ાા	૨૦
૨૧×	૨=	૪૨	૪૨×	૦ાા=	૨૧	૩૧×	૨=	૬૨	૬૨×	૦ાા=	૩૧
૨૨	૨	૪૪	૪૪	૦ાા	૨૨	૩૨	૨	૬૪	૬૪	૦ાા	૩૨
૨૩	૨	૪૬	૪૬	૦ાા	૨૩	૩૩	૨	૬૬	૬૬	૦ાા	૩૩
૨૪	૨	૪૮	૪૮	૦ાા	૨૪	૩૪	૨	૬૮	૬૮	૦ાા	૩૪
૨૫	૨	૫૦	૫૦	૦ાા	૨૫	૩૫	૨	૭૦	૭૦	૦ાા	૩૫
૨૬	૨	૫૨	૫૨	૦ાા	૨૬	૩૬	૨	૭૨	૭૨	૦ાા	૩૬
૨૭	૨	૫૪	૫૪	૦ાા	૨૭	૩૭	૨	૭૪	૭૪	૦ાા	૩૭
૨૮	૨	૫૬	૫૬	૦ાા	૨૮	૩૮	૨	૭૬	૭૬	૦ાા	૩૮
૨૯	૨	૫૮	૫૮	૦ાા	૨૯	૩૯	૨	૭૮	૭૮	૦ાા	૩૯
૩૦	૨	૬૦	૬૦	૦ાા	૩૦	૪૦	૨	૮૦	૮૦	૦ાા	૪૦
૪૧×	૨=	૮૨	૮૨×	૦ાા=	૪૧	૫૦×	૨=	૧૦૦	૧૦૦×	૦ાા=	૫૦
૪૨	૨	૮૪	૮૪	૦ાા	૪૨	૧૦૦	૨	૨૦૦	૨૦૦	૦ાા	૧૦૦
૪૩	૨	૮૬	૮૬	૦ાા	૪૩	૧૫૦	૨	૩૦૦	૩૦૦	૦ાા	૧૫૦
૪૪	૨	૮૮	૮૮	૦ાા	૪૪	૨૦૦	૨	૪૦૦	૪૦૦	૦ાા	૨૦૦
૪૫	૨	૯૦	૯૦	૦ાા	૪૫	૨૫૦	૨	૫૦૦	૫૦૦	૦ાા	૨૫૦
૪૬	૨	૯૨	૯૨	૦ાા	૪૬	૩૦૦	૨	૬૦૦	૬૦૦	૦ાા	૩૦૦
૪૭	૨	૯૪	૯૪	૦ાા	૪૭	૩૫૦	૨	૭૦૦	૭૦૦	૦ાા	૩૫૦
૪૮	૨	૯૬	૯૬	૦ાા	૪૮	૪૦૦	૨	૮૦૦	૮૦૦	૦ાા	૪૦૦
૪૯	૨	૯૮	૯૮	૦ાા	૪૯	૪૫૦	૨	૯૦૦	૯૦૦	૦ાા	૪૫૦
૫૦	૨	૧૦૦	૧૦૦	૦ાા	૫૦	૫૦૦	૨	૧૦૦૦	૧૦૦૦	૦ાા	૫૦૦

૧×	૦॥=	૦॥	૧૧×	૦॥=	૫॥	૨૧×	૦॥=	૧૦॥	૩૧×	૦॥=	૧૫॥
૨	૦॥	૧	૧૨	૦॥	૬	૨૨	૦॥	૧૧	૩૨	૦॥	૧૬
૩	૦॥	૧॥	૧૩	૦॥	૬॥	૨૩	૦॥	૧૧॥	૩૩	૦॥	૧૬॥
૪	૦॥	૨	૧૪	૦॥	૭	૨૪	૦॥	૧૨	૩૪	૦॥	૧૭
૫	૦॥	૨॥	૧૫	૦॥	૭॥	૨૫	૦॥	૧૨॥	૩૫	૦॥	૧૭॥
૬	૦॥	૩	૧૬	૦॥	૮	૨૬	૦॥	૧૩	૩૬	૦॥	૧૮
૭	૦॥	૩॥	૧૭	૦॥	૮॥	૨૭	૦॥	૧૩॥	૩૭	૦॥	૧૮॥
૮	૦॥	૪	૧૮	૦॥	૯	૨૮	૦॥	૧૪	૩૮	૦॥	૧૯
૯	૦॥	૪॥	૧૯	૦॥	૯॥	૨૯	૦॥	૧૪॥	૩૯	૦॥	૧૯॥
૧૦	૦॥	૫	૨૦	૦॥	૧૦	૩૦	૦॥	૧૫	૪૦	૦॥	૨૦

ફગો કરવો નહિં.

૪૧×	૦॥=	૨૦॥	૫૧×	૦॥=	૨૫॥	૬૧×	૦॥=	૩૦॥	૭૧×	૦॥=	૩૫॥
૪૨	૦॥	૨૧	૫૨	૦॥	૨૬	૬૨	૦॥	૩૧	૭૨	૦॥	૩૬
૪૩	૦॥	૨૧॥	૫૩	૦॥	૨૬॥	૬૩	૦॥	૩૧॥	૭૩	૦॥	૩૬॥
૪૪	૦॥	૨૨	૫૪	૦॥	૨૭	૬૪	૦॥	૩૨	૭૪	૦॥	૩૭
૪૫	૦॥	૨૨॥	૫૫	૦॥	૨૭॥	૬૫	૦॥	૩૨॥	૭૫	૦॥	૩૭॥
૪૬	૦॥	૨૩	૫૬	૦॥	૨૮	૬૬	૦॥	૩૩	૭૬	૦॥	૩૮
૪૭	૦॥	૨૩॥	૫૭	૦॥	૨૮॥	૬૭	૦॥	૩૩॥	૭૭	૦॥	૩૮॥
૪૮	૦॥	૨૪	૫૮	૦॥	૨૯	૬૮	૦॥	૩૪	૭૮	૦॥	૩૯
૪૯	૦॥	૨૪॥	૫૯	૦॥	૨૯॥	૬૯	૦॥	૩૪॥	૭૯	૦॥	૩૯॥
૫૦	૦॥	૨૫	૬૦	૦॥	૩૦	૭૦	૦॥	૩૫	૮૦	૦॥	૪૦

કોઇ કરવો નહિ.

૮૧×	૦॥=	૪૦॥	૯૧×	૦॥=	૪૫॥	૧૦૦×	૦॥=	૫૦
૮૨	૦॥	૪૧	૯૨	૦॥	૪૬	૨૦૦	૦॥	૧૦૦
૮૩	૦॥	૪૧॥	૯૩	૦॥	૪૬॥	૩૦૦	૦॥	૧૫૦
૮૪	૦॥	૪૨	૯૪	૦॥	૪૭	૪૦૦	૦॥	૨૦૦
૮૫	૦॥	૪૨॥	૯૫	૦॥	૪૭॥	૫૦૦	૦॥	૨૫૦
૮૬	૦॥	૪૩	૯૬	૦॥	૪૮	૬૦૦	૦॥	૩૦૦
૮૭	૦॥	૪૩॥	૯૭	૦॥	૪૮॥	૭૦૦	૦॥	૩૫૦
૮૮	૦॥	૪૪	૯૮	૦॥	૪૯	૮૦૦	૦॥	૪૦૦
૮૯	૦॥	૪૪॥	૯૯	૦॥	૪૯॥	૯૦૦	૦॥	૪૫૦
૯૦	૦॥	૪૫	૧૦૦	૦॥	૫૦	૧૦૦૦	૦॥	૫૦૦

૧×	૧॥=	૧॥	૧૧×	૧॥=	૧૬॥	૨૧×	૧॥=	૩૧॥	૩૧×	૧॥=	૪૬॥
૩	૧॥	૩	૧૨	૧॥	૧૮	૨૨	૧॥	૩૩	૩૨	૧॥	૪૮
૩	૧॥	૪॥	૧૩	૧॥	૧૯॥	૨૩	૧॥	૩૪॥	૩૩	૧॥	૪૯॥
૪	૧॥	૬	૧૪	૧॥	૨૧	૨૪	૧॥	૩૬	૩૪	૧॥	૫૧
૫	૧॥	૭॥	૧૫	૧॥	૨૨॥	૨૫	૧॥	૩૭॥	૩૫	૧॥	૫૨॥
૬	૧॥	૯	૧૬	૧॥	૨૪	૨૬	૧॥	૩૯	૩૬	૧॥	૫૪
૭	૧॥	૧૦॥	૧૭	૧॥	૨૫॥	૨૭	૧॥	૪૦॥	૩૭	૧॥	૫૫॥
૮	૧॥	૧૨	૧૮	૧॥	૨૭	૨૮	૧॥	૪૨	૩૮	૧॥	૫૭
૯	૧॥	૧૩॥	૧૯	૧॥	૨૮॥	૨૯	૧॥	૪૩॥	૩૯	૧॥	૫૮॥
૧૦	૧॥	૧૫	૨૦	૧॥	૩૦	૩૦	૧॥	૪૫	૪૦	૧॥	૬૦

પહેલું સુખ તે જાતે નર્યા

૪૧×	૧॥=	૬૧॥	૫૧×	૧॥=	૭૬॥	૬૧×	૧॥=	૯૧॥
૪૨	૧॥	૬૩	૫૨	૧॥	૭૮	૬૨	૧॥	૯૩
૪૩	૧॥	૬૪॥	૫૩	૧॥	૭૯॥	૬૩	૧॥	૯૪॥
૪૪	૧॥	૬૬	૫૪	૧॥	૮૧	૬૪	૧॥	૯૬
૪૫	૧॥	૬૭॥	૫૫	૧॥	૮૨॥	૬૫	૧॥	૯૭॥
૪૬	૧॥	૬૯	૫૬	૧॥	૮૪	૬૬	૧॥	૯૯
૪૭	૧॥	૭૦॥	૫૭	૧॥	૮૫॥	૬૭	૧॥	૧૦૦॥
૪૮	૧॥	૭૨	૫૮	૧॥	૮૭	૬૮	૧॥	૧૦૨
૪૯	૧॥	૭૩॥	૫૯	૧॥	૮૮॥	૬૯	૧॥	૧૦૩॥
૫૦	૧॥	૭૫	૬૦	૧॥	૯૦	૭૦	૧॥	૧૦૫

સંપીને ચાલવું.

૭૧×	૧॥=	૧૦૬॥	૮૧×	૧॥=	૧૨૧॥	૯૧×	૧॥=	૧૩૬॥
૭૨	૧॥	૧૦૮	૮૨	૧॥	૧૨૩	૯૨	૧॥	૧૩૮
૭૩	૧॥	૧૦૯॥	૮૩	૧॥	૧૨૪॥	૯૩	૧॥	૧૩૯॥
૭૪	૧॥	૧૧૧	૮૪	૧॥	૧૨૬	૯૪	૧॥	૧૪૧
૭૫	૧॥	૧૧૨॥	૮૫	૧॥	૧૨૭॥	૯૫	૧॥	૧૪૨॥
૭૬	૧॥	૧૧૪	૮૬	૧॥	૧૨૯	૯૬	૧॥	૧૪૪
૭૭	૧॥	૧૧૫॥	૮૭	૧॥	૧૩૦॥	૯૭	૧॥	૧૪૫॥
૭૮	૧॥	૧૧૭	૮૮	૧॥	૧૩૨	૯૮	૧॥	૧૪૭
૭૯	૧॥	૧૧૮॥	૮૯	૧॥	૧૩૩॥	૯૯	૧॥	૧૪૮॥
૮૦	૧॥	૧૨૦	૯૦	૧॥	૧૩૫	૧૦૦	૧॥	૧૫૦

૧×	૨॥=	૨॥	૧૧×	૨॥=	૨૭॥	૨૧×	૨॥=	૫૨॥	૩૧×	૨॥=	૭૭॥
૨	૨॥	૫	૧૨	૨॥	૩૦	૨૨	૨॥	૫૫	૩૨	૨॥	૮૦
૩	૨॥	૭॥	૧૩	૨॥	૩૨॥	૨૩	૨॥	૫૭॥	૩૩	૨॥	૮૨॥
૪	૨॥	૧૦	૧૪	૨॥	૩૫	૨૪	૨॥	૬૦	૩૪	૨॥	૮૫
૫	૨॥	૧૨॥	૧૫	૨॥	૩૭॥	૨૫	૨॥	૬૨॥	૩૫	૨॥	૮૭॥
૬	૨॥	૧૫	૧૬	૨॥	૪૦	૨૬	૨॥	૬૫	૩૬	૨॥	૯૦
૭	૨॥	૧૭॥	૧૭	૨॥	૪૨॥	૨૭	૨॥	૬૭॥	૩૭	૨॥	૯૨॥
૮	૨॥	૨૦	૧૮	૨॥	૪૫	૨૮	૨॥	૭૦	૩૮	૨॥	૯૫
૯	૨॥	૨૨॥	૧૯	૨॥	૪૭॥	૨૯	૨॥	૭૨॥	૩૯	૨॥	૯૭॥
૧૦	૨॥	૨૫	૨૦	૨॥	૫૦	૩૦	૨॥	૭૫	૪૦	૨॥	૧૦૦

ધન અને જુવાનીનો ગર્વ કરવો નહિ.

૪૧×	૨॥=	૧૦૨॥	૫૧×	૨॥=	૧૨૭॥	૬૧×	૨॥=	૧૫૨॥
૪૨	૨॥	૧૦૫	૫૨	૨॥	૧૩૦	૬૨	૨॥	૧૫૫
૪૩	૨॥	૧૦૭॥	૫૩	૨॥	૧૩૨॥	૬૩	૨॥	૧૫૭॥
૪૪	૨॥	૧૧૦	૫૪	૨॥	૧૩૫	૬૪	૨॥	૧૬૦
૪૫	૨॥	૧૧૨॥	૫૫	૨॥	૧૩૭॥	૬૫	૨॥	૧૬૨॥
૪૬	૨॥	૧૧૫	૫૬	૨॥	૧૪૦	૬૬	૨॥	૧૬૫
૪૭	૨॥	૧૧૭॥	૫૭	૨॥	૧૪૨॥	૬૭	૨॥	૧૬૭॥
૪૮	૨॥	૧૨૦	૫૮	૨॥	૧૪૫	૬૮	૨॥	૧૭૦
૪૯	૨॥	૧૨૨॥	૫૯	૨॥	૧૪૭॥	૬૯	૨॥	૧૭૨॥
૫૦	૨॥	૧૨૫	૬૦	૨॥	૧૫૦	૭૦	૨॥	૧૭૫

બેની વાતમાં વચ્ચે બોલવું નહિ.

૭૧×	૨॥=	૧૭૭॥	૮૧×	૨॥=	૨૦૨॥	૯૧×	૨॥=	૨૨૭॥
૭૨	૨॥	૧૮૦	૮૨	૨॥	૨૦૫	૯૨	૨॥	૨૩૦
૭૩	૨॥	૧૮૨॥	૮૩	૨॥	૨૦૭॥	૯૩	૨॥	૨૩૨॥
૭૪	૨॥	૧૮૫	૮૪	૨॥	૨૧૦	૯૪	૨॥	૨૩૫
૭૫	૨॥	૧૮૭॥	૮૫	૨॥	૨૧૨॥	૯૫	૨॥	૨૩૭॥
૭૬	૨॥	૧૯૦	૮૬	૨॥	૨૧૫	૯૬	૨॥	૨૪૦
૭૭	૨॥	૧૯૨॥	૮૭	૨॥	૨૧૭॥	૯૭	૨॥	૨૪૨॥
૭૮	૨॥	૧૯૫	૮૮	૨॥	૨૨૦	૯૮	૨॥	૨૪૫
૭૯	૨॥	૧૯૭॥	૮૯	૨॥	૨૨૨॥	૯૯	૨॥	૨૪૭॥
૮૦	૨॥	૨૦૦	૯૦	૨॥	૨૨૫	૧૦૦	૨॥	૨૫૦

૧×	૧॥=	૧॥	૧૦૦×	૧॥=	૧૫૦	૧×	૨॥=	૨॥	૧૦૦×	૨॥=	૨૫૦
૩	૧॥	૩	૨૦૦	૧॥	૩૦૦	૨	૨॥	૫	૨૦૦	૨॥	૫૦૦
૩	૧॥	૪॥	૩૦૦	૧॥	૪૫૦	૩	૨॥	૭॥	૩૦૦	૨॥	૭૫૦
૪	૧॥	૬	૪૦૦	૧॥	૬૦૦	૪	૨॥	૧૦	૪૦૦	૨॥	૧૦૦૦
૫	૧॥	૭॥	૫૦૦	૧॥	૭૫૦	૫	૨॥	૧૨॥	૫૦૦	૨॥	૧૨૫૦
૬	૧॥	૯	૬૦૦	૧॥	૯૦૦	૬	૨॥	૧૫	૬૦૦	૨॥	૧૫૦૦
૭	૧॥	૧૦॥	૭૦૦	૧॥	૧૦૫૦	૭	૨॥	૧૭॥	૭૦૦	૨॥	૧૭૫૦
૮	૧॥	૧૨	૮૦૦	૧॥	૧૨૦૦	૮	૨॥	૨૦	૮૦૦	૨॥	૨૦૦૦
૯	૧॥	૧૩॥	૯૦૦	૧॥	૧૩૫૦	૯	૨॥	૨૨॥	૯૦૦	૨॥	૨૨૫૦
૧૦	૧॥	૧૫	૧૦૦૦	૧॥	૧૫૦૦	૧૦	૨॥	૨૫	૧૦૦૦	૨॥	૨૫૦૦

ચોકની પલાખી તથા પાવલાની અગ્યારની પલાખી.

૧×	૪=	૪	૪×	૦।=	૧	૧૧×	૪=	૪૪	૪૪×	૦।=	૧૧
૨	૪	૮	૮	૦।	૨	૧૨	૪	૪૮	૪૮	૦।	૧૨
૩	૪	૧૨	૧૨	૦।	૩	૧૩	૪	૫૨	૫૨	૦।	૧૩
૪	૪	૧૬	૧૬	૦।	૪	૧૪	૪	૫૬	૫૬	૦।	૧૪
૫	૪	૨૦	૨૦	૦।	૫	૧૫	૪	૬૦	૬૦	૦।	૧૫
૬	૪	૨૪	૨૪	૦।	૬	૧૬	૪	૬૪	૬૪	૦।	૧૬
૭	૪	૨૮	૨૮	૦।	૭	૧૭	૪	૬૮	૬૮	૦।	૧૭
૮	૪	૩૨	૩૨	૦।	૮	૧૮	૪	૭૨	૭૨	૦।	૧૮
૯	૪	૩૬	૩૬	૦।	૯	૧૯	૪	૭૬	૭૬	૦।	૧૯
૧૦	૪	૪૦	૪૦	૦।	૧૦	૨૦	૪	૮૦	૮૦	૦।	૨૦

[illegible] ગણિત.

૨૧×	૪=	૮૪	૮૪×	૦।=	૨૧
૨૨	૪	૮૮	૮૮	૦।	૨૨
૨૩	૪	૯૨	૯૨	૦।	૨૩
૨૪	૪	૯૬	૯૬	૦।	૨૪
૨૫	૪	૧૦૦	૧૦૦	૦।	૨૫

૩×૮ =૨૪	૬× ૧૦ =૬૦
૪×૬ =૨૪	૧૦× ૬ =૬૦
૬×૪ =૨૪	૧૨× ૫ =૬૦
૮×૩ =૨૪	૧૫× ૪ =૬૦
૧૨×૨ =૨૪	૨૦× ૩ =૬૦
૨૪×૧ =૨૪	૩૦× ૨ =૬૦
૩૨×૦॥। =૨૪	૪૦× ૧॥ =૬૦
૪૮×૦॥ =૨૪	૪૮× ૧। =૬૦
૯૬×૦। =૨૪	૨૪× ૨॥ =૬૦
૧૬×૧॥ =૨૪	૮૦× ૦॥। =૬૦

સૂચના-પલાખાંનો મહાવરો પાકો કરાવવા તેમજ અંકોનો અરસપરસ સંબંધ જણાવવા ૨૪ કેટલી રીતે થાય તેના પ્રશ્નો પૂછવા જેમકે

૧×૦।=૦।			૧૧×૦।=૨॥।			૨૧×૦।=૫।			૩૧×૦।=૭॥।		
૨	૦।	૦॥	૧૨	૦।	૩	૨૨	૦।	૫॥	૩૨	૦।	૮
૩	૦।	૦॥।	૧૩	૦।	૩।	૨૩	૦।	૫॥।	૩૨	૦।	૮।
૪	૦।	૧	૧૪	૦।	૩॥	૨૪	૦।	૬	૩૪	૦।	૮॥
૫	૦।	૧।	૧૫	૦।	૩॥।	૨૫	૦।	૬।	૩૫	૦।	૮॥।
૬	૦।	૧॥	૧૬	૦।	૪	૨૬	૦।	૬॥	૩૬	૦।	૯
૭	૦।	૧॥।	૧૭	૦।	૪।	૨૭	૦।	૬॥।	૩૭	૦।	૯।
૮	૦।	૨	૧૮	૦।	૪॥	૨૮	૦।	૭	૩૮	૦।	૯॥
૯	૦।	૨।	૧૯	૦।	૪॥।	૨૯	૦।	૭।	૩૯	૦।	૯॥।
૧૦	૦।	૨॥	૨૦	૦।	૫	૩૦	૦।	૭॥	૪૦	૦।	૧૦

પારકી આશ સદા નિરાશ.

૪૧×૦।=૧૦।			૫૧×૦।=૧૨॥।			૬૧×૦।=૧૫।			૭૧×૦।=૧૭॥।		
૪૨	૦।	૧૦॥	૫૨	૦।	૧૩	૬૨	૦।	૧૫॥	૭૨	૦।	૧૮
૪૩	૦।	૧૦॥।	૫૩	૦।	૧૩।	૬૩	૦।	૧૫॥।	૭૩	૦।	૧૮।
૪૪	૦।	૧૧	૫૪	૦।	૧૩॥	૬૪	૦।	૧૬	૭૪	૦।	૧૮॥
૪૫	૦।	૧૧।	૫૫	૦।	૧૩॥।	૬૫ [redacted]			૭૫	૦।	૧૮॥।
૪૬	૦।	૧૧॥	૫૬	૦।	૧૪	૬૬	૦।	૧૬॥	૭૬	૦।	૧૯
૪૭	૦।	૧૧॥।	૫૭	૦।	૧૪।	૬૭	૦।	૧૬॥।	૭૭	૦।	૧૯।
૪૮	૦।	૧૨	૫૮	૦।	૧૪॥	૬૮	૦।	૧૭	૭૮	૦।	૧૯॥
૪૯	૦।	૧૨।	૫૯	૦।	૧૪॥।	૬૯	૦।	૧૭।	૭૯	૦।	૧૯॥।
૫૦	૦।	૧૨॥	૬૦	૦।	૧૫	૭૦	૦।	૧૭॥	૮૦	૦।	૨૦

આપ સમાન બળ નહિ.

૮૧ × ૦। = ૨૦।			૯૧ × ૦। = ૨૨॥।			૧૦૦ × ૦। = ૨૫		
૮૨	૦।	૨૦॥	૯૨	૦।	૨૩	૨૦૦	૦।	૫૦
૮૩	૦।	૨૦॥।	૯૩	૦।	૨૩।	૩૦૦	૦।	૭૫
૮૪	૦।	૨૧	૯૪	૦।	૨૩॥	૪૦૦	૦।	૧૦૦
૮૫	૦।	૨૧।	૯૫	૦।	૨૩॥।	૫૦૦	૦।	૧૨૫
૮૬	૦।	૨૧॥	૯૬	૦।	૨૪	૬૦૦	૦।	૧૫૦
૮૭	૦।	૨૧॥।	૯૭	૦।	૨૪।	૭૦૦	૦।	૧૭૫
૮૮	૦।	૨૨	૯૮	૦।	૨૪॥	૮૦૦	૦।	૨૦૦
૮૮	૦।	૨૨।	૯૯	૦।	૨૪॥।	૯૦૦	૦।	૨૨૫
૯૯	૯।	૨૨॥	૧૦૦	૦।	૨૫	૧૦૦૦	૦।	૨૫૦

 અર્ધા તથા પાયા સામ સામા બોલવા માટે.

૧×૦ાા=૦ાા	૨×૦ા=૦ાા	૧૧×૦ાા=૫ાા	૨૨×૦ા=૫ાા
૨ ૦ાા ૧	૪ ૦ા ૧	૧૨ ૦ાા ૬	૨૪ ૦ા ૬
૩ ૦ાા ૧ાા	૬ ૦ા ૧ાા	૧૩ ૦ાા ૬ાા	૨૬ ૦ા ૬ાા
૪ ૦ાા ૨	૮ ૦ા ૨	૧૪ ૦ાા ૭	૨૮ ૦ા ૭
૫ ૦ાા ૨ાા	૧૦ ૦ા ૨ાા	૧૫ ૦ાા ૭ાા	૩૦ ૦ા ૭ાા
૬ ૦ાા ૩	૧૨ ૦ા ૩	૧૬ ૦ાા ૮	૩૨ ૦ા ૮
૭ ૦ાા ૩ાા	૧૪ ૦ા ૩ાા	૧૭ ૦ાા ૮ાા	૩૪ ૦ા ૮ાા
૮ ૦ાા ૪	૧૬ ૦ા ૪	૧૮ ૦ાા ૯	૩૬ ૦ા ૯
૯ ૦ાા ૪ાા	૧૮ ૦ા ૪ાા	૧૯ ૦ાા ૯ાા	૩૮ ૦ા ૯ાા
૧૦ ૦ાા ૫	૨૦ ૦ા ૫	૨૦ ૦ાા ૧૦	૪૦ ૦ા ૧૦

અતિ લોભ તે પાપનું મુળ

૨૧×૦ાા=૧૦ાા	૪૨×૦ા=૧૦ાા	૩૧×૦ાા=૧૫ાા	૬૨×૦ા=૧૫ાા
૨૨ ૦ાા ૧૧	૪૪ ૦ા ૧૧	૩૨ ૦ાા ૧૬	૬૪ ૦ા ૧૬
૨૩ ૦ાા ૧૧ાા	૪૬ ૦ા ૧૧ાા	૩૩ ૦ાા ૧૬ાા	૬૬ ૦ા ૧૬ાા
૨૪ ૦ાા ૧૨	૪૮ ૦ા ૧૨	૩૪ ૦ાા ૧૭	૬૮ ૦ા ૧૭
૨૫ ૦ાા ૧૨ાા	૫૦ ૦ા ૧૨ાા	૩૫ ૦ાા ૧૭ાા	૭૦ ૦ા ૧૭ાા
૨૬ ૦ાા ૧૩	૫૨ ૦ા ૧૩	૩૬ ૦ાા ૧૮	૭૨ ૦ા ૧૮
૨૭ ૦ાા ૧૩ાા	૫૪ ૦ા ૧૩ાા	૩૭ ૦ાા ૧૮ાા	૭૪ ૦ા ૧૮ાા
૨૮ ૦ાા ૧૪	૫૬ ૦ા ૧૪	૩૮ ૦ાા ૧૯	૭૬ ૦ા ૧૯
૨૯ ૦ાા ૧૪ાા	૫૮ ૦ા ૧૪ાા	૩૯ ૦ાા ૧૯ાા	૭૮ ૦ા ૧૯ાા
૩૦ ૦ાા ૧૫	૬૦ ૦ા ૧૫	૪૦ ૦ાા ૨૦	૮૦ ૦ા ૨૦

સંપ ત્યાં જંપ.

૪૧×૦ાા=૨૦ાા	૮૨×૦ા=૨૦ાા	૧૦૦×૦ાા= ૫૦	૨૦૦×૦ા= ૫૦
૪૨ ૦ાા ૨૧	૮૪ ૦ા ૨૧	૨૦૦ ૦ાા ૧૦૦	૪૦૦ ૦ા ૧૦૦
૪૩ ૦ાા ૨૧ાા	૮૬ ૦ા ૨૧ાા	૩૦૦ ૦ાા ૧૫૦	૬૦૦ ૦ા ૧૫૦
૪૪ ૦ાા ૨૨	૮૮ ૦ા ૨૨	૪૦૦ ૦ાા ૨૦૦	૮૦૦ ૦ા ૨૦૦
૪૫ ૦ાા ૨૨ાા	૯૦ ૦ા ૨૨ાા	૫૦૦ ૦ાા ૨૫૦	૧૦૦૦ ૦ા ૨૫૦
૪૬ ૦ાા ૨૩	૯૨ ૦ા ૨૩		
૪૭ ૦ાા ૨૩ાા	૯૪ ૦ા ૨૩ાા		
૪૮ ૦ાા ૨૪	૯૬ ૦ા ૨૪		
૪૯ ૦ાા ૨૪ાા	૯૮ ૦ા ૨૪ાા		
૫૦ ૦ાા ૨૫	૧૦૦ ૦ા ૨૫		

આ મુજબ બોલાવવાથી છોકરાને આંક બોલવામાં રસ પડશે, એટલુંજ નહિ પણ તેમને આંકનો સબંધ પણ બરાબર સમજાશે.

*ચલણી નાણાંની ધાત.

૧॥	પાઈ	=	૧ અધેલો.
૨	અધેલા	=	૧ પૈસો.
૨	પૈસા	=	૧ ઢબુ.
૨	ઢબુ	=	૧ આનો.
૮	અધેલા	=	૧ આનો.
૨	આના	=	૧ બે આની
૪	આના	=	૧ પાવલી
૮	આના	=	૧ અડધો
૧૬	આના	=	૧ રૂપીઓ.

૧	આનાની	૧૨	પાઈ.
૦॥।	આનાની	૯	પાઈ.
૦॥	આનાની	૬	પાઈ.
૦।	આનાની	૩	પાઈ.

૪	આનાનો રૂ.	૦।
૮	આનાનો રૂ.	૦॥
૧૨	આનાનો રૂ.	૦॥।
૧૬	આનાનો રૂ.	૧

૧	રૂપીઆના	૧૬	આના
૦॥।	રૂપીઆના	૧૨	આના
૦॥	રૂપીઆના	૮	આના
૦।	રૂપીઆના	૪	આના

૧	રૂપીઆના	૬૪	પૈસા
૦॥।	રૂપીઆના	૪૮	પૈસા
૦॥	રૂપીઆના	૩૨	પૈસા
૦।	રૂપીઆના	૧૬	પૈસા
૦)=	રૂપીઆના	૮	પૈસા
૦)-	રૂપીઆના	૪	પૈસા

૧	પૈસાનો રૂ.	૦)૦।
૨	પૈસાનો રૂ.	૦)૦॥
૩	પૈસાનો રૂ.	૦)૦॥।
૪	પૈસાનો રૂ.	૦)-
૫	પૈસાનો રૂ.	૦)-।
૬	પૈસાનો રૂ.	૦)-॥
૭	પૈસાના રૂ.	૦)-॥।
૮	પૈસાના રૂ.	૦)=
૧૨	પૈસાના રૂ.	૦)≡
૧૬	પૈસાનો રૂ.	૦।
૨૦	પૈસાના રૂ.	૦।-
૨૪	પૈસાના રૂ.	૦।=

* આ ધાત શીખવતી વખતે વર્ગમાંના એક છોકરાને નાણાવટી બનાવી બીજા છોકરાઓ સાથે નાણાંની આપ લે કરાવવી.

૨૮ પૈસાના રૂ. ૦।≡
૩૨ પૈસાના રૂ. ૦॥
૪૮ પૈસાનો રૂ. ૦॥।
૬૪ પૈસાનો રૂ. ૧

---

૧૬ આનાનો ૧ રૂપીઓ
૩૨ આનાના ૨ રૂપીઆ
૪૮ આનાના ૩ રૂપીઆ
૬૪ આનાના ૪ રૂપીઆ
૮૦ આનાના ૫ રૂપીઆ
૯૬ આનાના ૬ રૂપીઆ
૧૧૨ આનાના ૭ રૂપીઆ
૧૨૮ આનાના ૮ રૂપીઆ
૧૪૪ આનાના ૯ રૂપીઆ
૧૬૦ આનાના ૧૦ રૂપીઆ

૧૬×૧ ના આંક ઉપરથી આ ધાત શીખવવી.

એકાથી દાનનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૨.

૧) નેવુંનો કોઠો બોલો.
૨) આઠુનો કોઠો અવળો બોલી જાઓ.
૩) ૯ વાર સાત લખોટા લઇએ તો કેટલા થાય ?
૪) ૮×૫=; ૭×૭=; ૩×૯=; ૮×૯=; ૭×૬= કેટલા ?
૫) ૧૧૭, ૧૩૯, ૧૦૭, ૬૩, ૧૩૭, ૧૫૪, ૭૯ અને ૧૭૯ માં શતક, દશક, અને એકમ કેટલા ?
૬) ૨૪ રૂપીઆમાંથી ત્રણ ત્રણ, ચાર ચાર, છ છ અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવે ?
૭) એક શતક ને એક એકમ; બે દશક ને નવ એકમ; એક શતક, સાત દશક ને ત્રણ એકમના એકમ કેટલા?
૮) ૧૭૩, ૩૭, ૪૯, ૧૪૯, ૭૯, ૮૯, ૯૫, ૧૦૫ અને ૧૯૫ માં દશક કેટલા છે તે કહો.
૯) ૬૩ માં સાત કેટલીવાર અને ૯ કેટલીવાર ?

૧૦) ૩૨ રૂપીઆમાંથી ચાર ચાર રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપીઓ આવે? અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી આવે?

૧૧) રોજના ૮ ગાઉ ચાલું તો ૭ દિવસમાં કેટલા ગાઉ ચાલું?

૧૨) હું રોજ ત્રણ લીટી લખું તો ૨૪ લીટી લખવાને કેટલા દિવસ લાગશે? ૬ દિવસમાં કેટલી લીટી લખીશ?

૧૩) ૪૫+૫; ૫૬+૮; ૪૯+૭, ૬૪+૮; ૪૨+૬ કેટલા?

૧૪) ૬૦-૧૦; ૪૮-૮; ૪૨-૭; ૫૪-૯; ૩૫-૫ કેટલા?

૧૫) નવું, સાતું, છક અને ચોકના કોઠાના જવાબ લખો.

૧૬) ૯૦ માંથી ૯ જાય તો ૮૧, ૮૧ માંથી ૯ જાય તો ૭૨ એમ કંઈ નહિ રહે ત્યાં સુધી બોલો.

૧૭) ૬ માણુસના પગ વધારે કે ચાર ગાયના?

૧૮) ૧ પેનશીલના ૪ પૈસા તો ૯ પેનશીલનું શું?

૧૯) ૨૭ પૈસામાંથી ૩ પૈસાવાળી કેટલી ચોપડી આવશે?

૨૦) ૧૮માં ૨, ૩૬માં ૯, ૨૭માં ૩, ૨૪માં ૬ કેટલીવારછે?

૨૧) ત્રણ આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા કહો.

પરચુરણ પ્રશ્નો. મનોયત્ન ૩.

૧) ૭ માણુસના હાથ કેટલા? પગ કેટલા? નાક કેટલા?

૨) ૪ ગાયના આંચળ કેટલાં? શીંગડાં કેટલાં?

૩) ૭ અઠવાડીઆંના દિવસ કેટલા?

૪) પૈસાના ૪ શેર વેંગણ મળે તો ૮ પૈસાના કેટલા?

૫) એક ભિખારીને ૭ પાઈ આપતાં ૯ ભિખારીને આપવાને કેટલી પાઇઓ જોઇએ.

૬) એક માણુસનો ૯ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૬ માણુસનો ખરચ કેટલો થાય?

૭) લખોટાયંત્રની એક હારમાં ૧૦ લખોટા છે તો ૮ હારના કેટલા થશે ?

૮) આઠું; પાંચું; નવું; અને દાન અવળા લખો.

૯) ત્રણ વાર આઠ કેરી લઉં તો કેટલી કેરી થાય ?

૧૦) ૧૦માં ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ ઉમેરીએ તો અનુક્રમે કેટલા થાય ?

૧૧) એક ઘરમાં ૫ મરદ, ૩ બાયડી અને ૭ છોકરાં છે ત્યારે તે ઘરમાં કેટલાં માણુસ હશે ?

૧૨) ૩+૫+૭+૪+૧ કેટલા ?

૧૩) ૫ ને પાંચ દસ, દસ ને પાંચ પંદર, એમ પચાસ સુધી પાંચ પાંચ ઉમેરો.

૧૪) ૨૧ છોકરા હાજર છે, ૯ ગેરહાજર છે ત્યારે કુલ કેટલા છોકરા હશે ?

૧૫) ૪૯માંથી ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮અને ૯ બાદ કરીએ તો અનુક્રમે કેટલા રહે ?

૧૬) ૧૦૦ કોડીમાંથી ત્રણ ત્રણ લેતા જાઓ અને બાકી કેટલી રહે તે કહેતા જાઓ.

૧૭) ૭૦ માંથી સાત સાત લેતા જાઓ અને બાકી રહે તે કહેતા જાઓ.

૧૮) ૧૫ છોકરામાંથી ૭ છોકરા રજા લઈ ગયા તો કેટલા રહ્યા?

૧૯) ૧૫ પેનો છે બીજી કેટલી મળે તો ૨૪ થાય.

૨૦) ૯૯ રૂપીઆ હતા તેમાંથી ૨૫ રૂપીઆ વાપર્યા તો કેટલા બાકી રહ્યા ?

૨૧) ૭૫ કેરી હતી તેમાંથી ૮ બગડી ગઈ, સારી કેટલી રહી?

૨૨) ૪૫ કોડી છે બીજી કેટલી મળે તો ૫૪ થાય?

૨૩) મારી પાસે કોડી તથા ચિચોડા મળી ૬૩ છે, કોડી ૫૬ છે તો ચિચોડા કેટલા હશે?

૨૪) ૪૨માંથી ૬ જાય તો કેટલા રહે? ૪૨માંથી ૩૬ જાય તો કેટલા રહે?

૨૫) બે આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યામાંથી બે આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા બાદ કરો.

૨૬) ૭૨ શબ્દ લખવાના હતા તેમાં ૬૪ લખ્યા તો બાકી તો બાકી કેટલા રહ્યા?

૨૭) એક ટોપલામાં ૨૪ કેરી છે, બીજામાં ૩૨ છે ત્યારે બીજા ટોપલામાં કેટલી વધારે છે?

૨૮) મારી પાસે ૩૨ કોડી છે, મગન પાસે ૮૭ છે, ત્યારે મગન કરતાં મારી પાસે કેટલી ઓછી હશે?

૨૯) મારી પાસે ૧૩ પેનો છે, મારા ભાઈ પાસે ૯ છે હું કેટલી પેનો મારા ભાઈને આપું તો બંને પાસે સરખી થાય?

૩૦) ૬ પૈસાનો પહેલા ધોરણનો મુખગણિત શિક્ષક મળે છે, મારી પાસે ૪૮ પૈસા છે તો કેટલા મુખગણિત શિક્ષક આવશે?

૩૧) ૪૫ પતાસાં છે, જો દરેક છોકરાને પાંચ પાંચ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય?

૩૨) ૪ જમરૂખનું વજન ૧ શેર થાય છે ત્યારે ૩૨ જમરૂખનું વજન કેટલું થશે?

૩૩) દરેક છોકરાને ૭ પૈસા આપતાં ૪૯ પૈસા વપરાયા ત્યારે છોકરા કેટલા હશે?

૩૪) પાટલી ૭ છે ને છોકરા ૨૮ છે ત્યારે દરેક પાટલી પર કેટલા છોકરાએ બેસવું?

૩૫) એક બ્રાહ્મણ ૩ લાડુ ખાય છે, મારી પાસે ૨૭ લાડુ છે તો કેટલા બ્રાહ્મણને પહોંચશે?

૩૬) મારા બાપાએ ૩૫ કાગળ અમને સાત ભાઇ વચ્ચે આપ્યા ત્યારે દરેકે કેટલા કાગળ લેવા?

૩૭) ૭૨માં ૮ કેટલીવાર છે? ૮ એ ૭૨માં કેટલીવાર છે?

૩૮) એક પેનશીલના ૪ પૈસા બેસે છે તો ૩૭ પૈસામાંથી કેટલી આવશે અને શું વધશે?

૩૯) ૬૪ પૈસામાંથી દરેક છોકરાને ૯ પૈસા આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય અને શું વધે?

૪૦) હું ૫ પૈસા લઇ બજારમાં ગયો તેમાંથી ૩ પૈસાની પેન લીધી પછી મારા મામા મળ્યા તેમણે ૭ પૈસા આપ્યા ત્યારે મારી પાસે કેટલા પૈસા થયા?

૪૧) ૮૨માંથી ૫ બાદ કરીએ અને જે આવે તેમાં ૭ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

૪૨) ૭ છોકરા નવા આવ્યા ને ૫ ઊઠી ગયા ત્યારે વર્ગમાં ૨૩ છોકરા થયા ત્યારે પહેલાં કેટલા હશે?

૪૩) મારી પાસે ૩૫ લખોટા છે તેમાં ૧૪ મારા ભાઇના ને ૭ મારી બેનના છે ત્યારે મારા લખોટા કેટલા હશે?

૪૪) કેટલા પંચા ૪૦? કેટલા ચોક ૪૦? કેટલા અઠા ૪૦? કેટલા દાન ૪૦?

૪૫) એકાથી દાન સુધીમાં કયા કયા પલાખાંનો જવાબ ૨૪ આવે?

૪૬) ૩૨માં ૮ કેટલીવાર? ૩૨માં ૪ કેટલીવાર?

૪૭) ૨૪ પૈસામાંથી બબ્બે, ત્રણ ત્રણની, ચાર ચારની અને છ છની ઢગલી કરૂં તો કેટલી થાય?

૪૮) ૬૩ પૈસાની ૭ ઢગલી ને બદલે ૯ ઢગલી કરૂં તો દરેકમાં કેટલા ઓછા આવશે?

૪૯) કઇ સંખ્યામાંથી ૯ બાદ કરી ૫ ઉમેરીએ તો કંઇ રહે નહિ?

સમાપ્ત.

નિરાશામાં આશાનું કિરણ.

ભલે ખરીદો નહિ, પણ એકવાર જુઓ તો ખરા !!!

"ડિકટેશન શિક્ષક" ભાગ ૧થી ૫

ભા. ૧ બાળપોથી તથા પહેલી ચોપડીનો બે આના.
ભા. ૨ બીજી ચોપડીનો બે આના.
ભા. ૩ ત્રીજી ચોપડીનો અઢી આના.
ભા. ૪ ચોથી ચોપડીનો ત્રણ આના
ભા. ૫ પાંચમી ચોપડીનો ત્રણ આના.
કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક પહેલાનો ત્રણ આના.

"મુખગણિત શિક્ષક" ભાગ ૧ થી ૬.

બાળવર્ગનો	રૂ. ૦-૧-૩	ત્રીજા ધો. નો	રૂ. ૦ ૨ ૦
પહેલા ધો. નો	રૂ. ૦-૧-૬	ચોથા ધો. નો	રૂ. ૦ ૩ ૦
બીજા ધો. નો	રૂ ૦-૧-૯	પાંચમા ધો. નો	રૂ. ૦ ૨ ૬

સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.
ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા અઢી આના.
સુરત શહેરનો ભૂગોળ શિક્ષક અઢી આના.
અંગ્રેજી ફ્રેન નવી પહેલીના અર્થ બે આના.
"બાળગરબાવળી" ની નોટ ભા. ૧-૨ દરેકના બે આના.

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ શાહપોર—સુરત